

Raadsinformatiebrief

Zaaknummer: 198164

Openbaar

Verzonden aan de raad op:

26 JAN 2023

Onderwerp:

Decembercirculaire 2022

Kennisnemen van:

De uitkomsten voor de gemeente Harlingen van de decembercirculaire 2022.

Beste raadsleden,

Hierbij informeren wij u over de uitkomsten van de decembercirculaire 2022 en de (financiële) effecten daarvan voor de gemeente Harlingen.

Inleiding

Jaarlijks verschijnen meestal drie circulaire. Mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, september van de vertaling van de Miljoenennota, december rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af.

Samenvatting

De belangrijkste onderwerpen van de decembercirculaire 2022 zijn:

1. Correctie raming WOZ-waarden
2. Vooraankondiging extra prijsbijstelling over 2022
3. Een aantal taakmutaties, waaronder de taakmutatie in verband met Energietoeslag
4. Een aantal nieuwe decentralisatie-uitkeringen
5. Wijzigingen in het macrobudget van een aantal bestaande decentralisatie-uitkeringen.
6. Stijging WOZ waarden

Ad 1. Correctie raming WOZ-waarden

Het ministerie van BZK heeft in het rekenmodel van de septembercirculaire gerekend met een te hoge raming van de WOZ-waarden, waardoor de uitkeringsfactor 8 punten te hoog was vastgesteld. Omdat de WOZ-waarden uiteindelijk lager blijken te zijn dan gemeld in de septembercirculaire 2022, wordt de ontwikkeling van de uitkeringsbasis in deze decembercirculaire met 8 uitkeringspunten verlaagd. Voor Harlingen gaat het om een structurele negatieve bijstelling van € -251.000 in 2023 naar € -243.000 in 2026.

Ad 2. Vooraankondiging extra prijsbijstelling over 2022

Zoals ook al gemeld in de raadsinformatiebrief Septembercirculaire 2022 heeft het kabinet in de Najaarsnota 2022 aangekondigd een extra prijsbijstelling over 2022 uit te keren in verband met de uitzonderlijke prijsstijgingen voor 2022. Het gaat om circa € 300 miljoen per jaar tot en met 2025 en circa € 400 miljoen vanaf 2026. De definitieve bedragen volgen bij de Voorjaarsnota 2023 en de verdeling wordt in de meicirculaire 2023 bekend gemaakt.

Ad 3. Taakmutaties

In de decembercirculaire 2022 zijn 12 taakmutaties opgenomen. De belangrijkste en voor Harlingen meest relevante/omvangrijke worden hieronder toegelicht.

- Energietoeslag € 1,4 miljoen eenmalig in 2023, waarvan € 500 miljoen in 2022 wordt uitgekeerd:

Het kabinet heeft besloten om in 2023 nogmaals € 1.300 uit te keren aan mensen die leven van 120% van het sociaal minimum of minder. Hiervoor ontvangen gemeenten in 2022 € 500 miljoen, zodat gemeenten de mogelijkheid hebben om hiervan al € 500 uit te keren. Harlingen keert de 2e energietoeslag van € 1.300 in één keer uit in 2023. Het nu ontvangen bedrag van € 543.000 zal daarom bij de jaarrekening 2022 overgeheveld worden naar 2023.

- Bijzondere bijstand € 35 miljoen eenmalig in 2022:

Naar aanleiding van de Kamerbrief Aanvullende maatregelen energierekening van 20 september jl. ontvangen gemeenten in 2022 € 35 miljoen om zowel via vroegsignalering als via de bijzondere bijstand gerichte hulp aan te bieden. Voor Harlingen gaat het om € 38.000 in 2022.

- Breed offensief € 9,138 miljoen eenmalig in 2022: voor Harlingen gaat het om € 11.000.

- Compensatieregeling voorgedij 18+ € 30 miljoen eenmalig in 2022:

De inventarisatie van de compensatieregeling voor 2022 kon niet tijdig worden afgerond. Daarom valt het gehele budget van 30 miljoen voor 2022 vrij ten gunste van de algemene uitkering. Voor Harlingen gaat het om € 33.000 in 2022.

- Wet Goed Verhuurderschap € 12,404 miljoen structureel vanaf 2023:

Gemeenten krijgen meer mogelijkheden om malafide verhuurderschap en discriminatie op de huurmarkt gericht aan te pakken. Deze afspraken worden uitgevoerd in de vorm van het wetsvoorstel Goed Verhuurderschap, dat naar verwachting in juli 2023 in werking zal treden. Voor de structurele kosten wordt een bedrag van € 12,4 miljoen met ingang van 2023 toegevoegd aan het Gemeentefonds. Voor Harlingen gaat hem om zo'n € 15.000 vanaf 2023.

- Continuïteit van zorg (covid-19) € 19,1 miljoen eenmalig in 2022:

De VNG en het Rijk hebben afgesproken dat meerkosten binnen het sociaal domein (Jeugdwet en Wmo 2015) als gevolg van de coronapandemie in 2022 door het Rijk worden gecompenseerd. Op basis van onderzoek is de totale hoogte van de compensatie met betrekking tot de Jeugdwet en Wmo 2015 vastgesteld op € 54,8 miljoen. Van dit bedrag wordt € 8,2 miljoen toegevoegd aan het cluster Jeugd en € 10,9 miljoen aan het cluster Maatschappelijke ondersteuning. Het resterende bedrag van € 35,7 miljoen wordt verdeeld over de DU Maatschappelijke opvang en de IU Beschermd wonen. Voor Harlingen gaat het om € 22.000 in 2022.

Ad 4. Nieuwe decentralisatie-uitkeringen

In de decembercirculaire 2022 zijn 8 nieuwe decentralisatie-uitkeringen. De belangrijkste en voor Harlingen van toepassing zijnde worden hieronder toegelicht.

- Meerkosten Oekraïne sociaal domein:

De gemeenten ontvangen voor het uitvoeren van de taken voor Oekraïense ontheemden in 2022 € 25,5 miljoen. Het gaat om de uitvoering van taken voor de zorg en ondersteuning vanuit de Wmo 2015 en de Jeugdwet, de uitvoering van het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg, het Rijksvaccinatieprogramma en het prenataal huisbezoek uit de Wet publieke gezondheid. Voor Harlingen gaat hem om € 29.000 eenmalig in 2022.

- Versterken sociale basis:

Vanuit het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen werkt het ministerie van VWS aan een samenleving waar (toekomstige) ouderen waardig oud kunnen worden. Belangrijk hierbij is dat ouderen een beroep kunnen doen op een sterke sociale basis. Hiervoor komt € 11 miljoen beschikbaar. Voor Harlingen gaat hem om € 13.000 eenmalig in 2022.

Ad 5. Gewijzigde decentralisatie-uitkeringen

In zeventien bestaande DU's zijn wijzigingen opgenomen. De voor Harlingen van toepassing zijnde worden hieronder toegelicht.

- Inkomstenderving gemeenten 2021 corona € 152,447 miljoen in 2022:

Met decentrale overheden is afgesproken dat gemeenten reële compensatie ontvangen voor de derving van inkomsten door covid-19 in 2021. De middelen worden beschikbaar gesteld via een decentralisatie-uitkering. In totaal ontvangen gemeenten in 2022 een uitkering van circa € 152 miljoen. Op basis van een opgaaf/afrekening over 2021 die Harlingen hiervoor heeft gedaan, ontvangen wij hiervan nog € 93.000 in 2022.

- Leerlingenvervoer Oekraïne € 12,8 miljoen in 2022:

Medio september 2022 zijn er meer dan 78.000 vluchtelingen uit Oekraïne naar Nederland gekomen en ingeschreven in de basisregistratie personen (BRP), onder wie circa 20.000 kinderen en jongeren. Scholen en gemeenten spannen zich in om deze leerlingen onderwijs te bieden. Hier hoort in sommige gevallen ook het vervoer naar de school bij. Gemeenten hebben de regie en verantwoordelijkheid voor het leerlingenvervoer aan Oekraïense leerlingen. De decentralisatie-uitkering Leerlingenvervoer Oekraïense leerlingen is een tegemoetkoming aan gemeenten voor de kosten die zij hiervoor hebben gemaakt, en maken. De decentralisatie-uitkering ziet toe op de periode vanaf de start van het schooljaar 2022-2023 tot aan de start van de kerstvakantie in december 2022. De bedragen, in totaal € 12,8 miljoen, die worden toegekend aan een gemeente zijn gebaseerd op het aantal geregistreerde kinderen uit Oekraïne, met peildatum 5 september 2022. Via de septembercirculaire heeft Harlingen reeds € 17.000 hiervoor ontvangen, via deze decembercirculaire komt hier nog € 22.000 bij.

Ad 6. Stijging WOZ waarden

Los van de correctie van de WOZ waarde, zoals gemeld bij ad 1, is de totale WOZ waarde van de gemeente Harlingen wel gestegen t.o.v. de waarden waarmee in de septembercirculaire is

gerekend. Volgens de systematiek van de algemene uitkering worden gemeenten m.b.t. de OZB gekort voor “inkomsten eigen belastinggebied”. Voor Harlingen bedraagt deze korting door de hogere OZB waarden € 135.000 in 2022 en € 117.000 vanaf 2023.

Financiën

Samengevat in schema zijn de financiële gevolgen voor de gemeente Harlingen als volgt: zie bijlage 2.

Omwille van de leesbaarheid zijn mutaties < €10.000 in deze raadsinformatiebrief niet toegelicht. Voor een toelichting hierop wordt gemakshalve verwezen naar de decembercirculaire zelf (zie bijlage 1).

Voor de meeste taakmutaties en integratie- en decentralisatie-uitkeringen geldt dat deze zullen worden gereserveerd voor de doeleinden waarvoor ze beschikbaar zijn gesteld. Voor wat betreft de mutaties van jaarschijf 2022 zal dat bij de jaarrekening 2022 via “nog uit te voeren werken” gebeuren om zo besteding van de middelen in 2023 mogelijk te maken.

Per saldo resulteert de decembercirculaire in een negatieve bijstelling van het financieel perspectief.

De uitkomsten van deze circulaire zijn/worden als volgt verwerkt:

- Jaarschijf 2022: via jaarrekening 2022, waarvan deels via “nog uit te voeren werken”
- Jaarschijf 2023: 1e tussentijdse rapportage 2023
- Jaarschijf 2024 e.v.: begroting 2024

Doorkijk begrotingssaldo

Uitgaande van het meest recente begrotingssaldo, vastgesteld bij de begroting 2023, en het reeds in een eerdere RIB gemelde effect van de septembercirculaire, heeft de decembercirculaire 2022 het volgende effect op het begrotingssaldo:

	2023	2024	2025	2026
Saldo begroting 2023, meerjarenperspectief 2024 - 2026	1.298.000	2.632.000	3.590.000	933.000
Septembercirculaire 2022	773.000	757.000	699.000	1.697.000
Decembercirculaire 2022	-283.000	-301.000	-298.000	-302.000
Saldo begroting nieuw	1.788.000	3.088.000	3.991.000	2.328.000

Het nieuwe begrotingssaldo zal als uitgangspunt worden genomen bij het opstellen van de begroting 2024. Dezelfde kanttekening als gemeld bij de raadsinformatiebrief over de septembercirculaire geldt ook nu nog steeds: het hier gepresenteerde begrotingssaldo is nog *exclusief* overige autonome ontwikkelingen is, zoals indexatie van bestaande budgetten en loon- en prijsstijgingen als gevolg van de huidige, onzekere conjuncturele ontwikkelingen. Het hier gepresenteerde positieve saldo is dus niet geheel vrij besteedbaar, maar zal moeten worden ingezet om bovengenoemde ontwikkelingen (financieel) op te kunnen vangen. Alhoewel in de begroting 2023 wel stelposten zijn opgenomen voor loon- en energieprijsstijgingen, is op dit moment nog onzeker in hoeverre deze toereikend zullen zijn

(gezien de ontwikkelingen ná samenstelling van de begroting 2023). Dat zal komend voorjaar integraal bekeken worden waarbij ook nieuw beleid, evt. ombuigingen, alsmede de uitkomsten van de meicirculaire 2023 zullen worden meegenomen. Dit leidt tot een actuele begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027.

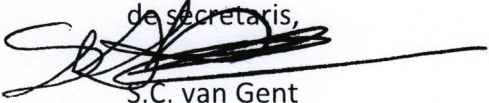
Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over de decembercirculaire.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Harlingen,

de secretaris,

de burgemeester,

S.C. van Gent

C.M. Sjerps

Bijlagen:

198174, bijlage 1, Decemercirculaire 2022 Gemeentefonds

198176, bijlage 2, dec circ 22 in schema

Handwritten scribbles and marks, possibly including the number '10' and some illegible characters.